

FORSVARSAKADEMIET

Policy Brief

Policy Brief

MAJ 2018

USA's EXIT FRA IRANAFTALEN

Baggrund og sikkerhedspolitiske implikationer

AF: ADJUNKT CARINA ANN MEYN

Abstract:

USA's exit fra Iranaftalen er en skelsættende nyudvikling i den internationale sikkerhedspolitik. Fra en situation med klare aftaler mellem Iran og det internationale samfund om, hvad landets nationale atomprogram må omfatte og producere, går vi nu en fremtid i møde, hvor Iran skal tage stilling til, om det kan betale sig for landet at blive i aftalen, eller man i stedet vil påbegynde en proces med genoptagede aktiviteter på alle de områder, det internationale samfund traditionelt set har fundet dybt bekymrende.

Samtidig er det politisk og strategisk uklart, om USA har til hensigt at forhandle en langt større aftale på plads med Iran eller i stedet søger at anlægge en ny trusselsdiplomatisk linje, der i sidste ende kan føre til krig og regimeforandring i landet.

I denne nye turbulente politiske kontekst argumenterer dette policy brief for, at Danmark og EU med fordel kan søge at spille en medierende og stabiliserende rolle for med tiden at få genetableret værdien af fælles internationale normer og spilleregler.

Emneord: USA, Iran, atomaftale, international våbenkontrol, ordensprincipper, trusselsdiplomati

Præsident Donald Trump. Screenshot fra Youtube

Anbefalinger:

- Arbejd for fortsat efterlevelse af Iranaftalen og en mulig tilbagevenden for USA til den multilaterale aftale.
- Modstå pres fra USA om at indføre nye, hårde sanktioner mod Iran, da dette vil føre til aftalens umiddelbare kollaps.
- Tilrettelæg en ny overbevisningsstrategi i forhold til Trump i tilfælde af personudskiftninger blandt de sikkerhedspolitiske rådgivere i Det Nationale Sikkerhedsråd.
- Arbejd på at forhindre en amerikansk strategi, der satser på regimeforandring og eventuel militær indgriben mod den nukleare infrastruktur i Iran.

Baggrund

Den 8. maj annoncerede præsident Trump, at USA trækker sig ud af Iranaftalen,¹ også kendt som The Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA). Der blev givet en række forklaringer, herunder:

1. At Iranaftalen var blevet til på baggrund af en misforståelse i den forrige administration om, at Iran kun ønskede sig et fredeligt atomprogram.
2. At aftalen, i kraft af dens indhold, ville have en destabiliserende effekt på Mellemøsten, idet flere nationer stadig finder Irans ret til uranberigning stærkt truende for deres nationale sikkerhed.
3. At aftalen slet ikke var i stand til at forhindre en hurtig våbenudvikling i Iran på grund af inspektionsregimets manglende adgang, forudsætninger og formelle beføjelser.

Efter EU's mislykkede charmeoffensiv og forsøg på at forhindre USA's udtræden af den multilaterale aftale har EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Federica Mogherini, redegjort for, at Iranaftalen ikke kan opsiges af én enkelt part i aftalen. Derudover har hun argumenteret for, at det ikke giver mening at forlade en aftale, som (1) åbenlyst virker og (2) aktivt forhindrer Iran i at udvikle atomvåben.²

I den nye situation bliver det naturlige spørgsmål derfor: Hvordan ser fremtidsscenerierne ud for Iranaftalen? Og hvordan skal Danmark sammen med EU forholde sig i den turbulente tid, der venter? Dette policy brief giver et overblik over Iranaftalens kerneelementer, Det Internationale Atomenergiagenturs (IAEA) monitorering af Irans efterlevelse af aftalen samt tre gode grunde til, hvorfor det er i Danmarks interesse at arbejde for fortsat efterlevelse af Iranaftalens indhold, selv uden USA's deltagelse i den multilaterale rammeaftale.

Iranaftalens kerneelementer

Det tog 12 års diplomatisk arbejde at få forhandlet Iranaftalen på plads mellem Iran og de internationale storpolitiske aktører (USA, Rusland, Kina, Storbritannien, Tyskland og Frankrig). Mest væsentligt indeholdt aftalen som central byttehandel en gensidig anerkendelse parterne imellem af:³

1. Irans NPT-sikrede ret til fredeligt at udvikle atomenergi til fredelige formål.
2. Det internationale samfunds ophævelse af økonomiske sanktioner til gengæld for omfattende begrænsninger på og inspektionsrettigheder til hele det iranske atomprogram.

Irans forpligtelser ifølge aftalen

I praksis har Iran ved indgåelsen af Iranaftalen i 2015 sagt ja til begrænsninger på landets berigningsaktiviteter over en 10-årig periode.

Beriget uran er en central ingrediens i udviklingen af færdige atomvåben. Som defineret i aftalen må Iran kun berige uran op til 3,67 %, hvilket ikke kan anvendes til udvikling af atomvåben.

For at udvikle atomvåben må man nemlig arbejde med uran med en berigningsgrad, der ligger over 90 %, og i mængder, der er store nok til at teste og udvikle sine egne første designs.

Denne begrænsning i Irans berigningsaktiviteter giver altså det internationale samfund en forsikring om, at der ikke er atomvåben undervejs i det iranske program.

Ligeledes indeholder aftalen begrænsninger på Irans plutoniumudvinding fra landets tungtvandsreaktor i Arak gennem en 15-årig periode samt en klar aftale om, at Iran ikke må udvikle nye tungtvandsreaktorer i samme tidsperiode.

Plutonium repræsenterer en anden måde at udvikle atomvåben på og medregnes dermed altid som

1) Donald J. Trump, "Remarks by President Trump on the Joint Comprehensive Plan of Action" (Washington D. C., 2018).

2) Den Europæiske Union, "Remarks by HR/VP Mogherini on the Statement by US President Trump Regarding the Iran Nuclear Deal (JCPOA)" (Rom, 2018).

3) E3/EU3+3 og Den Islamiske Republik Iran, "Joint Comprehensive Plan of Action" (Wien, 2015).

en central teknisk indikator på, hvor et land står i forhold til en mulig statusændring i det bredere sikkerhedspolitiske landskab.

En tredje specifik forpligtelse, som Iran har indgået under den nuværende aftale, er, at landet ikke må foretage visse typer af videnskabelige eksperimenter, der er af relevans for et lands forståelse af, hvordan atomare sprængladninger fungerer i praksis.

Samarbejde og åbenhed om alle nuværende og tidligere forhold

For at fremme international tillid til Iran blev der i den multilaterale aftale nedsat meget klare bestemmelser for:⁴

- Irans samarbejde med IAEA.
- Irans tilladelse til at udføre inspektioner og verifikation overalt i det iranske atomprogram.
- Irans afklaring af spørgsmål, som IAEA tidligere har påpeget, sandsynligvis var en del af en militær satsning.

I Iranaftalen ligger med andre ord en anerkendelse fra alle de involverede parter om, at Iran sandsynligvis *havde* et program, der forskede i, hvordan man kunne udvikle egne atomvåben.⁵

Ifølge et nationalt sikkerhedsestimat i USA blev den våbenteknologiske del af det iranske atomprogram lukket ned i 2003.⁶

Ikke desto mindre blev det i Iranaftalen prioriteret, at IAEA fik retvisende oplysninger om, hvad der blev forsket i, hvor, hvornår og med hvilke metoder.⁷

Den endelige konklusion vedrørende disse spørgsmål forelagt det internationale samfund i december 2015 lød som følger:⁸

“The Agency assesses that a range of activities relevant to the development of a nuclear explosive device were conducted in Iran prior to the end of 2003 as a coordinated effort, and some activities took place after 2003. The Agency also assesses that these activities did not advance beyond feasibility and scientific studies, and the acquisition of certain relevant technical competences and capabilities. The Agency has no credible indications of activities in Iran relevant to the development of a nuclear explosive device after 2009.”

Iranaftalens succes og nye sikkerhedspolitiske udfordringer

Målt på sine egne tekniske parametre er Iranaftalen at betragte som et skoleeksempel på, hvordan det er lykkedes det internationale samfund at få en *de facto* oprustende stat til at træde tilbage fra sin eskalerende kurs og ind i den fredelige internationale orden. Midlerne hertil har været langstrakt diplomatisk arbejde samt indgåelse af fælles spilleregler og verifikationsmekanismer.

I den nuværende sikkerhedspolitiske diskurs eksisterer der imidlertid to separate – og i virkeligheden modsatrettede – forklaringer på, hvorfor Trumpregeringen har valgt at træde ud af Iranaftalen:

På den ene side hævdes det, at man ønsker at opnå en bedre, mere langsigtet aftale med Iran. En sådan aftale skulle ikke blot omhandle atomprogrammet og dets solnedgangsbestemmelser, men også landets udvikling af missilteknologi og paramilitære aktiviteter i nabolande som Irak, Syrien og Yemen. Det er elementer, som ikke er en del af den nuværende multilaterale aftale.

4) Ibid.

5) Ibid.

6) National Intelligence Council, “National Intelligence Estimate. Iran: Nuclear Intentions and Capabilities” (Washington D. C., 2007).

7) E3/EU3+3 og Den Islamiske Republik Iran, “Joint Comprehensive Plan of Action.”

8) IAEA, “Final Assessment on Past and Present Outstanding Issues Regarding Iran’s Nuclear Programme” (Wien, 2015).

På den anden side hævdes det, at Iranaftalen var en dårlig aftale, som aldrig burde have været indgået:

"At the heart of the Iran deal was a giant fiction that a murderous regime desired only a peaceful nuclear energy program [...] Today, we have definitive proof that this Iranian promise was a lie. Last week, Israel published intelligence documents long concealed by Iran, conclusively showing the Iranian regime and its history of pursuing nuclear weapons [...] The fact is this was a horrible, one-sided deal that should never, ever have been made. It didn't bring calm, it didn't bring peace, and it never will."⁹

I den første målsætning forudsættes det, at man kan samarbejde og nå til enighed med Iran som en troværdig international partner.

I den anden affejes hele idéen om samarbejde og tillid til det iranske regime som værende verdensfjernt og sikkerhedspolitisk dybt misforstået.

Hvis man samtidig medregner Trumps direkte adressering af det iranske folk i sin tale om USA's udtræden af Iranaftalen, ligger der i den nye strategiske satsning fra USA's side ikke bare en invitation til det iranske regime om at forhandle om en ny, stor aftale, men også en trussel om regimeforandring, hvis ikke Iran vælger at forholde sig konstruktivt til USA's forestående trusselsdiplomati.

"[T]o the long-suffering people of Iran," som Trump udtrykte det, "The people of America stand with you. It has now been almost 40 years since this dictatorship seized power and took a proud nation hostage. Most of Iran's 80 million citizens have sadly never known an Iran that prospered in peace with its neighbors and commanded the admiration of the world [...] But the future of Iran belongs to its people."¹⁰

Bevæger vi os i retning af en ny, stor aftale eller en ny, stor krig?

I denne meget mudrede politiske og strategiske situation er det relevant at overveje, om Trumpregeringen reelt *ønsker sig* en bedre aftale, og om den i givet fald kan *få* en bedre aftale.

Til dette formål er vi nødt til at undersøge: (1) præsident Trumps særlige fornemmelse for strategi, (2) de strategiske muligheder, han bliver præsenteret for af sine nærmeste rådgivere, samt (3) hvad Iran har af reaktionsmuligheder i den nuværende situation.

Præsident Trumps fornemmelse for strategi

Præsident Trumps fornemmelse for strategi hænger tæt sammen med hans egne idéer om forhandlingsteknisk storhed, som nedfældet i bogen "The Art of the Deal" fra 1987.¹¹ Ifølge denne kompetencepromoverende bog er Trump en uovertruffen forhandler, som mesterligt evner at sætte hårdt mod hårdt og altid opnå den bedst mulige aftale.

Med dette som et centralt "claim to fame" i den amerikanske befolkning gik kandidaten Donald Trump til valgkamp på en pointe om, at han, hvis han havde haft muligheden, kunne have sikret en langt bedre aftale med Iran, end præsident Obama var i stand til i 2015.¹²

Uden så meget forklaring om, hvordan han kunne have sikret en bedre aftale, er denne retoriske linje fortsat med præsident Trump ind i Det Hvide Hus, hvor argumentet også var at finde i den officielle tale om USA's udtræden af Iranaftalen.¹³

Ifølge Trump har man ved Iranaftalens indgåelse givet alt for mange indrømmelser uden at opnå nogen væsentlige sikkerhedsresultater til gengæld.

9) Trump, "Remarks by President Trump on the Joint Comprehensive Plan of Action."

10) Ibid.

11) Donald J. Trump og Tony Schwartz, *The Art of the Deal* (New York: Ballantine Books, 1987).

12) Donald J. Trump, *Great Again: How to Fix Our Crippled America* (New York: Threshold Editions, 2015).

13) Trump, "Remarks by President Trump on the Joint Comprehensive Plan of Action."

Skal man vurdere, om USA's mål med at trække sig ud af aftalen derfor reelt er at forhandle sig frem til en ny aftale, må man fra et common sense-perspektiv se på, hvad Trumps omfattende liste af ønsker til ændret iransk opførsel indeholder.

Trump's ønskeliste:

- Trump ønsker at indføre begrænsninger på Irans atomprogram, der er permanent fremfor tidsbegrænset i en 10-15-årig periode.
- Ifølge Trump bør Iran ikke have lov til at berige uran i noget som helst omfang.
- En ny aftale med Iran skal også inkludere begrænsninger på Irans udvikling af ballistiske missiler, ændringer i Irans tilgang til de regionale konflikter i området og et ophør med regimets støtte til diverse terrororganisationer.

Ved at fokusere snævert på Trumps mange ønsker til en ideel aftale risikerer vi imidlertid at miste blik for en række væsentlige perspektiver, der alle har med ordensprincipperne for internationalt samarbejde at gøre. Det, som ligger mere skjult i baggrunden, er nemlig:

- At det slet ikke er kutymen i international politik at bryde en aftale, som man gerne ser forbedret. Proceduren er i stedet, at man arbejder med opfølgende initiativer til våbenkontrol eller forbedret samarbejde.
- For det andet er USA's beslutning om at trække sig ud af Iranaftalen i sig selv skelsættende, idet USA selv har været med til at forhandle aftalen på plads sammen med fem øvrige parter, som har beskrevet aftalens vigtighed i Sikkerhedsresolution 2231 fra 2015. USA's exit går dermed imod de internationale spilleregler for sikkerhedspolitikens udfoldelse og er aktivt med til at underminere normerne for våbenkontrol og ikkespredning af atomvåben.

- Endelig må det tilføjes, at Iran vil have svært ved at stole på oprigtigheden i og værdien af en ny aftale med USA, hvad angår atomprogrammet, ballistiske missiler og øvrige sikkerhedspolitiske spørgsmål. Trump har tydeligvis en trusselsstrategi klar i forhold til Iran. Spørgsmålet er, om han også har en tillidsstrategi, der skal føre til konkrete diplomatiske landvindinger i forhandlingsmæssig sammenhæng?

"Deep state-realisternes" syn på Iranaftalen

Mange af disse forbehold og hensyntagen til de etablerede politiske spilleregler er blevet forelagt præsident Trump af det, vi kan kalde "deep state-realisterne" i det amerikanske sikkerhedspolitiske etablissement. Det er en gruppe af sikkerhedspolitiske aktører, som samlet set repræsenterer en traditionel tilgang til strategi og våbenkontrol, der netop fremmer internationale normer og regler – blandt andet med henblik på at forhindre nye våbenkapløb i fjernere regioner med komplicerede geopolitiske magtkampe.

Blandt de tilbageværende "deep state-realister" på Trumps sikkerhedspolitiske hold kan nævnes forsvarsminister James Mattis og en række mere policyspecialiserede eksperter såsom Trumps tidligere toprådgiver på atomvåbenspørgsmål, den nuværende Assistant Secretary of State for International Security and Nonproliferation, Christopher A. Ford.

I en høring foran Senatets Forsvarspolitiske Komité den 26. april 2018 gjorde forsvarsminister James Mattis det eksempelvis klart, at selve indholdet i Iranaftalen bygger på en ganske fornuftig grundantagelse om på den ene side at forhindre snyd og på den anden side at øge international adgang til og overblik over det iranske atomprogram:

"I have read it [the JCPOA] now three times. All 156 pages [...] And I will say, it is written almost with an assumption that Iran will try to cheat. So, the verification: What is in there is

actually pretty robust as far as our intrusive ability to get in.”¹⁴

Mattis har tidligere forklaret, at Iranaftalen kan anses som “[a]n imperfect arms control agreement,” forstået på den måde, at den ikke er nogen venskabstraktat, der løser alle tænkelige sikkerhedspolitiske udfordringer med Iran. “But when America gives her word, we have to live up to it and work with our allies.”¹⁵

De neokonservative høges syn på Iranaftalen

Indtil for nylig var det vurderingen blandt præsident Trumps nærmeste rådgivere i Det Nationale Sikkerhedsråd, at det ville være i USA's bedste interesse at bibeholde Iranaftalen som indgået af præsident Obama i 2015 og eventuelt søge at adressere øvrige trusler som logisk overbygning til den eksisterende aftale.

Med fyringen af udenrigsminister Rex Tillerson og den opfølgende forklaring fra Trump om, at de to ikke havde samme forståelse af Iransagen, blev tidligere CIA-direktør Mike Pompeo indsat som ny udenrigsminister, og John Bolton udpeget som Trumps nationale sikkerhedsrådgiver.

“I actually got along well with Rex but it was a different mindset,” som Trump selv udtrykte det. “When you look at the Iran deal: I think it’s terrible, I guess he thought it was OK. I wanted to either break it or do something and he felt a little bit differently.”¹⁶

Hvis vi skal undersøge, om der kan være andre forklaringer på Trumps beslutning om at trække USA ud af Iranaftalen, giver det politisk set

mening at se nærmere på de to nye spillere på det sikkerhedspolitiske hold. Formålet er her at undersøge interessesammenfaldet og de mulige alternativforklaringer på, hvad Trump kan have af ærinder med at sætte et nyt sikkerhedspolitisk hold.

Indholdsmæssigt har Trump allerede gjort megen af Boltons og Pompeos retorik omkring Iranaftalen til sin egen. Spørgsmålet er imidlertid, om han har valgt at gøre det af snævre indenrigspolitiske grunde, eller om han oprigtigt talt er overbevist om deres strategiske visioner for det fremtidige forhold til Iran?

Hvis vi ser nærmere på Pompeos historiske argumentation omkring Iranaftalen, står det klart, at den nye udenrigsminister har været kritisk over for aftalen lige siden dens indgåelse i 2015. Han fremlagde i et offentligt indlæg i 2015, at han anser aftalen for blot at være en midlertidig løsning på et langt mere alvorligt og langsigtet problem mellem USA og Iran. For selvom aftalen garanterer effektiv fastfrysning af det iranske atomprogram til udelukkende civile formål, er bagsiden ved dette, at den dermed også garanterer, at Iran ved aftalens ophør *igen* vil være at opfatte som en tærskelstat i den internationale atomvåbenpolitiske orden. Ifølge Pompeo bør Kongressen derfor søge at ændre Irans opførsel og i sidste ende få regimet omstyrtet.¹⁷ Tidligere har Pompeo endda fremhævet, at det kun vil kræve ca. 2.000 udflyvninger at ødelægge det iranske atomprogram med militære midler.¹⁸

Det egentlige strategiske “mastermind” bag USA's exit fra Iranaftalen er imidlertid John Bolton, som i 2017 udgav en længere artikel og policyopfordrende analyse til Trumpregeringen under den anvisende

14) James Mattis, “President’s 2019 Defense Budget Request” (2018).

15) James Mattis, “Confirmation Hearing on the Expected Nomination of Mr. James N. Mattis to Be Secretary of Defense” (2017): 42.

16) Amanda Borger et al., “Trump Fires Tillerson: President Swings Axe after Series of Policy Clashes,” *The Guardian*, 2018.

17) Mike Rep. Pompeo, “Rep. Mike Pompeo: One Year Later, Obama’s Iran Nuclear Deal Puts Us at Increased Risk,” *Fox News Opinion*, 2016.

18) ABC News Radio, “Sen.-Elect Tom Cotton: ‘Put an End’ to Iran Nuclear Talks. Roundtable with Rep. Mike Pompeo,” 2014, <http://abcnewsradioonline.com/politics-news/sen-elect-tom-cotton-put-an-end-to-iran-nuclear-talks.html>.

overskrift "How to get out of the Iran nuclear deal".¹⁹

Ifølge Boltons hovedargument er Iranaftalen en trussel mod USA's sikkerhedsinteresser, idet man *aldrig* vil kunne stole på det iranske regime, hvad angår landets egentlige strategiske intentioner.²⁰ Den eneste reelle løsning på den sikkerhedsudfordring, som Iran udgør, er ifølge Bolton:

1. At indføre hårde sanktioner mod landet.
2. At arbejde for regimeforandringer i det politiske system.
3. Eventuelt at neutralisere de mest kritiske dele af den iranske infrastruktur med militære midler.

Mere konkret har Bolton opstillet en firepunktsplan for, hvordan det amerikanske exit fra Iranaftalen skal forløbe i strategisk henseende:²¹ I første fase foreslår Bolton, at USA skal indlede diskrete konsultationer med centrale allierede om muligheden for at ændre den eksisterende linje over for Iran. I anden fase af exitstrategien udarbejdes det strategiske rationale for USA's udtræden af aftalen, og inkriminerende oplysninger om Irans tidligere aktiviteter og udveksling af oplysninger med Nordkorea deklassificeres. I fase tre udvides USA's diplomatiske målsætninger om at skabe en ny isolations- og sanktionspolitik over for Iran. Endelig lanceres der i fase fire en samlet public diplomacy-strategi mellem Det Hvide Hus og Kongressen, der har til formål at modne den offentlige debat til yderligere sanktioner og mere vidtgående indgreb mod det iranske styre.

Centralt for Bolton er altså, at der ikke findes nogen umiddelbare "fixes", der vil kunne gøre en aftale med Iran spiselig i hverken politisk eller strategisk henseende. Selv hvis den nuværende aftales solnedgangsbestemmelser blev gjort uendelige, ville

man, i Boltons optik, stadig ikke kunne stille sig tilfreds:

"Putting lipstick on this deal will not fix it".²²

Den officielle retorik fra Trumpregeringen om at forhandle sig frem til en bedre aftale med iranerne²³ forekommer dermed at være i modstrid med den nationale sikkerhedsrådgivers ord om, at man ikke vil kunne "sminke sig" til en bedre aftale. Det, Bolton i stedet ønsker sig, er at gøre det til en officiel amerikansk politik at arbejde for en endelig omstyrning af det iranske regime, inden det kan fejre 40-året for den islamiske revolutions omvæltninger i det iranske samfund.²⁴

Vi ser altså her opskriften på hård sikkerhedslig-gørelse af et problem, som egentlig havde fundet en funktionel afdratisering i international politik. Fremadrettet vil der derfor være øget risiko for internationale spændinger, der gradvist kan rykke de involverede parter tættere på muligheden for krig.

Irans handlemuligheder

Iran har i den nuværende situation med USA's exit fra Iranaftalen tre handlemuligheder:

1. Iran kan vælge at blive i aftalen og søge fortsat støtte og indirekte sikkerhedsgarantier fra de øvrige aftaleparter.
2. Iran kan vælge at træde ud af aftalen og genoptage sine berigningsaktiviteter og plutoniumudvin-ding i langt større skala.
3. Iran kan vælge at trække sig ud af Ikkespredningstraktaten, jf. traktatens artikel X, der lader det være op til den enkelte nationalstat med tre måneders varsel at informere traktatholderne samt FN's Sikkerhedsråd om en sådan beslutnings ikrafttræden.

19) John R. Bolton, "How to Get out of the Iran Nuclear Deal," *National Review* 28. August (2017).

20) John R. Bolton, "Beyond the Iran Deal," *The Wall Street Journal*, 2018.

21) Bolton, "How to Get out of the Iran Nuclear Deal."

22) Bolton, "Beyond the Iran Deal."

23) Donald J. Trump, "Remarks by President Trump on Iran Strategy" (Washington D. C., 2017); Trump, "Remarks by President Trump on the Joint Comprehensive Plan of Action."

24) Bolton, "Beyond the Iran Deal."

Sikkerhedspolitiske implikationer for Danmark og Europa

Hverken Danmark eller EU betragter USA's udtræden af Iranaftalen som resultatet af en rationel sikkerhedspolitisk analyse. USA's enegang på dette spørgsmål står i stedet som et tragisk eksempel på en ny æra i international politik, hvor den ledende supermagt aktivt undergraver den internationale orden ved ganske enkelt ikke at forstå dens værdi. En ny æra, hvor vi efter årtiers reparationsarbejde på den internationale scene vender ryggen til moderationsens og pragmatismens løsningsmodeller.

I denne nye kontekst vil det være i Danmarks og EU's interesse:

- At arbejde for fortsat efterlevelse af Iranaftalen og USA's mulige tilbagevenden hertil.
- At modstå pres fra USA om at indføre nye, hårde sanktioner mod Iran, da dette vil føre til aftalens umiddelbare kollaps.
- At udvikle en ny overbevisningsstrategi i forhold til Trump i tilfælde af personudskiftninger blandt de sikkerhedspolitiske rådgivere lidt længere ude i fremtiden.
- At forhindre en amerikansk strategi, der satser på regimeforandring og eventuel militær indgriben mod den nukleare infrastruktur i Iran.

Disse anbefalinger begrundes i, at:

1. USA's beslutning om at trække sig ud af Iranaftalen ikke er sagligt funderet, men snarere udtryk for en ideologisk omvæltning i amerikansk politik.
2. USA's exit fra Iranaftalen underminerer den internationale retsorden og sender et meget dårligt signal til andre i det internationale system om troværdigheden og stabiliteten af forpligtende våbenkontrol- og nedrustningsaftaler.
3. USA's exit fra Iranaftalen fører det internationale samfund tættere på en altomfattende krig i Mellemøsten mellem et utal af nye alliancepartnere og militære stormagter i regionen.

Disse er alle gode grunde til at udvise rettidig omhu og strategisk besindighed. Så længe Iran vælger at blive i den multilaterale aftale, må det være Danmarks og EU's ansvar at søge at afspænde konfliktpotentialer i den nye strategiske situation. Vi har alle en interesse i, at regler og aftaler fungerer som tilsigtet: Det understøtter såvel sikkerheden som den altafgørende tillid mellem stater i det internationale system. Uden dette mister vi reciprociteten og den fælles forståelse af den internationale retsordens værdi og ukrænkelighed.

FORSVARSAKADEMIET

Ansvarshavende redaktør: Institutchef, Anja Dalgaard-Nielsen
Forfatter: Adjunkt Carina Ann Meyn, PhD (International Relations), Institut for Strategi ved Forsvarsakademiet
ISBN: 978-87-7147-245-5
